

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. VASARIO 26 D. NUTARIMO NR. 276 „DĖL NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

2022 m. gruodžio 8 d. priimtas Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) Nr. XI-2220 15 straipsnio pakeitimo įstatymas¹ (toliau – TPI pakeitimo įstatymas), kuriuo patikslinta TPI 15 straipsnio 2 dalis, įtvirtinant, kad numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metu būtų nustatomas galimas teigiamas ir neigiamas poveikis ne tik aplinkai, bet ir klimato kaitai. TPI pakeitimo įstatyme numatytas poreikis priimti įgyvendinamuosius teisės aktus. Priėmus Nutarimo projektą, bus nustatyta numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo tvarka, atitinkanti TPI pakeitimo įstatymą ir praktikoje egzistuojančius numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo iššūkius – poveikio vertinimas aplinkosauginiu ir klimato kaitos požiūriu atliekamas tik teisės akto projekto rengėjo nuožiūra, nesant metodinių rekomendacijų, todėl dažniausiai poveikis aplinkai ir klimato kaitai nevertinamas arba vertinamas neatsakingai. Nutarimo projektu siekiama sudaryti sąlygas teisės aktų projektų rengėjams efektyviau ir objektyviau atlikti poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimą.

Lietuvos Respublika kartu su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis siekia Europos žaliojo kurso tikslų iki 2050 m. tapti pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu, atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo, iki 2030 m. grynąjį išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekį sumažinti bent 55 proc., palyginti su 1990 m.², siekia nulinės taršos vizijos iki 2050 metų – oro, vandens ir dirvožemio taršą sumažinti iki tokio lygio, kuris nebelaikomas kenksmingu sveikatai ir natūralioms ekosistemoms ir kuriuo neviršijami mūsų planetos pajėgumai su ja kovoti, taip sukuriant aplinką be toksinių medžiagų. Todėl iki 2030 metų siekiama 55 proc. (palyginti su 2005 m. lygiu) sumažinti priešlaikinių mirčių dėl oro taršos skaičių³, gerokai sumažinti ES žaliavų naudojimo rodiklį⁴, bendrą susidarančių atliekų kiekį⁵ ir kt.

Įgyvendinant minėtus siekius, kiekvienoje valstybėje narėje reikia imtis įvairių priemonių, kad išmetamas ŠESD, aplinkos oro ir kitų teršalų, atliekų kiekis atitinkamuose sektoriuose (energetika, transportas, žemės ūkis, pramonė, atliekos ir kt.) būtų pakankamai sumažintas, ekonomikos žiediškumas – padidintas.

¹Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 15 straipsnio pakeitimo įstatymas <https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/91a3575080f411ed8df094f359a60216>

² 2021 m. birželio 30 d. [Reglamentas \(ES\) 2021/1119](#) (Klimato teisės aktas).

³ Nulinės taršos veiksmų planas, [COM\(2021\) 400 final](#).

⁴ 8-osios aplinkos veiksmų programos 3 straipsnio s punktas, [COM\(2022\) 357 final](#).

⁵ Žiedinės ekonomikos veiksmų planas, [COM\(2020\) 98 final](#), ir Nulinės taršos veiksmų planas, [COM\(2021\) 400 final](#).

Lietuvos įsipareigojimais ES nustatytiems tikslams pasiekti suplanuoti 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane⁶, Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021–2030 metams⁷, Nacionaliniame oro taršos mažinimo plane⁸, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane⁹ ir kituose planavimo dokumentuose.

Vienas iš būtinų priimti horizontalių sprendimų Lietuvoje – tinkamos teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo sistemos sukūrimas. Šiuo metu teisėkūros iniciatyvų vertinimas pagal ŠESD ir kitus pamatuojamus aplinkosaugos rodiklius labai epizodiškas ir nestandartizuotas, nėra vieningos sistemos, kuria galėtų remtis skirtingos sprendimus priimančios institucijos. Todėl pastebima žalinga sprendimų priėmimo praktika, kai vieni sprendimai skatina siekti kuo mažesnio neigiamo poveikio aplinkai ir faktiškai leidžia sumažinti ŠESD išmetimus, išvengti neigiamo poveikio aplinkai, kiti – neigiamą poveikį aplinkai didina. Tokia praktika turi būti iš esmės keičiama, nes ji prieštarauja darnaus vystymosi principui ir tikslams, tvarios valstybės idėjai.

Nutarimo projektu siūloma patikslinti Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodiką (toliau – Metodiką) įtvirtinant galimo poveikio vertinimo aspektą ir „klimato kaitai“, patikslinant poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo sritis (klimato kaitos švelninimas, prisitaikymas prie klimato kaitos, aplinkos oro ir vandenų būklė, gamtos ištekliai, kraštovaizdis ir biologinė įvairovė, teritorijų naudojimas, išteklių naudojimo efektyvumas), atnaujinant Metodikos 1 priedo VII skyriaus klausimus ir 2 priede pateikiamą formą, numatant, kada turi būti atliekamas prioritetinių ir kitų teisėkūros iniciatyvų poveikio aplinkai ir klimato kaitai kokybinis ir (ar) kiekybinis vertinimas, Metodiką papildant kiekybine aplinkos būklės ir klimato kaitos rodiklių galimo pokyčio (toliau – aplinkos rodiklių pokytis) analize, išvardinant priemones, kurių reikia imtis nustačius reikšmingą galimą neigiamą poveikį aplinkai ir klimato kaitai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos prašymu, atsižvelgus į Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto 1994 m. rugpjūčio 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 728, pakeitimus 2019 ir 2022 metais, kuriais iš esmės pakeisti reikalavimai teisės aktų projektų lydraščiams, ypatingą dėmesį skiriant teisės aktų projektų pagrindžiančiai informacijai pateikti ir išdėstyti, Nutarimo projektu siūloma pripažinti Metodikos 3 priedą netekusiu galios.

Vadovaujantis Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos 2020 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XIV-72, 169.2 punktu ir siekiant sudaryti sąlygas teisės aktų projektų rengėjams tinkamai atlikti poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimą, 2022 m. birželio 1 d. Aplinkos apsaugos agentūroje (toliau – Agentūra) įsteigtas Aplinkos būklės analitikos centras (toliau – Centras). Į Centrą perkelti Agentūros Šiltnamio efektą sukeliančių dujų vertinimo skyrius, Aplinkos oro kokybės vertinimo skyrius, Hidrografinio tinklo skyrius, Jūros aplinkos vertinimo skyrius, Vandenių būklės vertinimo skyrius ir įsteigtas naujas – Bendrųjų analitinių kompetencijų skyrius. Nutarimo projektu Aplinkos ministeriją siūloma paskirti atsakinga už konsultavimą dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo, Agentūrą – dėl aplinkos rodiklių pokyčio analizės taikymo. Siekiant, kad Nutarime planuojami pokyčiai vyktų efektyviai, Agentūra metodiškai vadovaus poveikio aplinkai ir klimato kaitai kiekybinio vertinimo procesui, užtikrindama „vieno langelio“ principą, stebės aplinkos rodiklių pokyčio analizės vykdymą, rinks informaciją iš aplinkos rodiklių pokyčio analizės metodinių įrankių naudotojų, reguliariai atnaujins ir tobulins šiuos įrankius ir kitą metodinę medžiagą.

Nutarimo projektu siūloma įgalioti aplinkos ministrą iki 2024 m. vasario 29 d. patvirtinti teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (*ex ante*) vertinimo tvarką (toliau – aprašas). Apraše būtų nustatytas išsamus teisinis poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo reglamentavimas, pvz.,

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimas Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“.

⁷ Pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 30 d. pasitarimo sprendimu (protokolo Nr. 52, 2 klausimas).

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“.

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimas Nr. 573 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 519 „Dėl Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

pateikiamos kokybinio ir kiekybinio vertinimo gairės, numatoma, kada kokybinis ar kiekybinis vertinimas privalomas, Agentūra ir kitos Aplinkos ministerijai pavaldžios įstaigos įpareigojamos pagal kompetenciją parengti kiekybinės aplinkos būklės ir klimato kaitos rodiklių galimo pokyčio analizės metodines rekomendacijas ir skaičiuokles skirtingose aplinkosaugos srityse, įtvirtinami konkretūs aplinkos būklės ir klimato kaitos rodikliai, jų ribinės reikšmės, kurias viršijus būtų nustatomas reikšmingas neigiamas poveikis, numatomas konsultavimo dėl teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai mechanizmas.

Atsižvelgiant į įgaliojimą aplinkos ministrui iki 2024 m. vasario 29 d. patvirtinti aprašą, Nutarimo projekto įsigaliojimą siūloma numatyti nuo 2024 m. kovo 1 d.

Nutarimo projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas atliekamas.

Nutarimo projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projekte nėra naujų sąvokų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos prašymu Nutarimo projektu siūloma patikslinti sąvokos „prioritetinės teisėkūros iniciatyvos“ apibrėžtį.

Nutarimo projektas neprieštaruja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – LRV programa). LRV programos 169.2 punkte numatyta: „Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – Agentūra) taps nepriklausomu planuojamos ir įgyvendinamos aplinkosaugos politikos poveikio vertinimo kompetencijų centru. Iki 2023 m. įgalinsime aplinkosaugos duomenimis grįstus sprendimus remdamiesi Agentūros sukurta politikos poveikio vertinimo sistema pagal išmetamus ŠESD kiekius ir kitus pamatuojamus aplinkosaugos rodiklius. Šis vertinimas bus privalomas visiems naujiems ar keičiamiems teisės aktams ir investicinėms politikos priemonėms. Be to, bus reguliariai vertinamas ir viešinamas aplinkosaugos strategijų ir atskirų politikos priemonių veiksmingumas, ieškoma galimybių didinti jų veiksmingumą“. Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane, patvirtintame Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155, numatyta „pakeisti teisinį reglamentavimą – sukurti bendrą politikos (teisėkūros ir investicinių) priemonių vertinimo pagal pamatuojamus aplinkosaugos rodiklius ir integravimo į sprendimų priėmimą sistemą, siekiant įgyvendinti žaliojo kurso tikslus“ (6.6.2. punktas).

Nutarimo projekte nereglamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti (TAIS Nr. 23-11143) Aplinkos apsaugos agentūrai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Energetikos ministerijai, Finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Krašto apsaugos ministerijai, Kultūros ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Teisingumo ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Žemės ūkio ministerijai. Pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo Sveikatos apsaugos ministerija, Susisiekimo ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Kultūros ministerija. Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, Vidaus reikalų ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Energetikos ministerijos, Teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus. Argumentai, kodėl neatsižvelgta į dalį Teisingumo ministerijos pastabų, pateikti derinimo pažymoje. Dėl Nutarimo projekto 1.9 punkte

numatomų pakeitimų, Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Centrine projektų valdymo agentūra.

Nutarimo projektą parengė Darnaus vystymosi ir strateginių pokyčių grupės vadovas Aurimas Saladžius (mob. 8 696 59 321, el. p. aurimas.saladzius@am.lt), Aplinkos ministerijos Atliekų politikos grupės (vadovė – Vilma Slavinskiene, mob. 8 698 75 027, el. p. vilma.slavinskiene@am.lt) vyriausioji patarėja Greta Česnaitytė (mob. 8 696 85 134, el. p. greta.cesnaityte@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 8 lapai.
2. Nutarimo lyginamasis variantas, 12 lapų.
3. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 1 lapas.
4. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas